

نام و نام خانوادگی:

تعداد سوال: ۲۰

افشار

نام آزمون: عربی سوم کل کتاب

زمان برگزاری: ۲۰ دقیقه

مرکز مشاوره تحصیلی دکتر
علیرضا افشار

۱) أى جملة تشتمل على الفعل المعتل؟

- ۱) بالحرير والقلم يتغلب الإنسان على جهله
۲) لا يدع النبي (ص) التأكيد على احترام الصغار
۳) هو لا يشعر بأنه ضعيف أمام المشاكل
۴) إن حرمتني يا رب فمن ذا الذى يرزقني

۲) إنتخب الصحيح لـ (إِرْضَ) فى
قال أبته عفواً عفواً اَرْضْ غنى

- ۱) صحيح و سالم
۲) مثال
۳) اجوف
۴) ناقص

۳) عَيِّنِ المستثنى منه محذوفاً:

- ۱) ما أنفقت جدتي طول حياتها إلا ما فى يدها!
۲) اعتمد الناس على نفوسهم فى الدنيا إلا الخائفين منها!
۳) وهب ألبسته فقيراً قد مرّ بداره إلا واحداً منها!
۴) ما سمعت خبراً من التلفاز إلا الأخبار الاقتصادية!

۴) عَيِّنِ الخطأ فى الأفعال المعتلة:

- ۱) أنتن يَخْشِين الآخرة!
۲) هُنْ يَرْجُون رحمة الله الواسعة!
۳) نحن وَعْدْنَا الحقَّ فأمتنا به!
۴) دُفُتْنَ حلاوة الايمان فُقْمَتْنَ بالصالحات!

۵) عَيِّنِ الصحيح عن صيغة «تتلين»

- ۱) جمع مؤنث غائب
۲) مفرد مؤنث غائب
۳) جمع مؤنث مخاطب
۴) مفرد مؤنث مخاطب

۶) عَيِّنِ الصحيح فى أسلوب الإستثناء:

- ۱) ما وجدت فى مكتبة قرب بيتي إلا كتابان علميان!
۲) لا يدخل الجنة يوم القيامة إلا المؤمنون المخلصين!
۳) لم يعزم على مواصلة الطريق إلا صديقك الناجح!
۴) قد تكلمت الأم عن جميع ذكرياتها إلا ذكريات أسرتها!

۷) عَيِّنِ ما ليس فيه المفعول المطلق:

- ۱) عندما يتوصل الباحثون إلى نتائج فى العلوم العديدة يُسرّون!
۲) آمنت زوجة ياسر بالله تعالى، رغم التعذيب، إيماناً راسخاً!
۳) نحن نحاول أن نتلو القرآن تلاوة حسنة كل الأيام!
۴) أقول لتلاميذى دائماً: اعتمدوا على أنفسكم جداً!

۸) «وَصَّى الإمام (ره) المستضعفين». عَيِّنِ الخطأ للفراغ:

- ۱) و هم راجيات
۲) راجياً
۳) راجين
۴) و هو راج

۹) «لم يتذوق فى الدنيا المرّ و الحلو إلا من يجتنب الخمول!» عَيِّنِ المستثنى و المستثنى منه:

- ۱) محذوف / «من» الموصول
۲) اسم موصول «من» / محذوف
۳) «هو» المستتر / جار و مجرور «من يجتنب»
۴) المرّ و الحلو / «هو» المستتر فى «يجتنب»

۱۰) عَيِّنِ حرف النداء محذوفاً:

- ۱) ربنا أعلم بما فى صدورنا.
۲) صادق الوعد اعمل بوعدك.
۳) الله الذى أعطى كل شىء خلقه.
۴) آل البيت محبوبون عند جميع المسلمين!

۱۱) عَيِّنِ المُستثنى منصوباً:

- ۱) على الصّال أن لا يسأل عن الطريق إلا الرجل الذى قطعه من قبل!
۲) لا يُشاهد على الماء من بعيد إلا سمك صغير مات!
۳) لا ينال غايات عالية إلا الذى له الإقدام فى تنفيذ أعماله!
۴) لم يكن لديه إلا قطعة من الخبز ينجي بها البائس من الهلاك!

۱۲) عَيِّنِ عبارة جاء فيها مفهوم الحصر:

- ۱) إن مجالسة الفضلاء لا تُؤثّر على حياة الإنسان إلا تأثيراً كبيراً!
۲) أحسن الحديث هو ما لا يضيّع حقاً من الآخرين!
۳) ما ضيّعت شيئاً فى هذه الفترة إلا أموالى التى بذلتُ جهدى لجمعها!
۴) المجاهد فى سبيل الله يُهاجم العدو فى ساحة القتال مهاجماً!

١٣ عَيْنِ العبارة التي جاء فيها المفاعيل أكثر:

١ شاهدوا الدنيا مشاهدة من لا يحبها حباً كثيراً!

٣ أنا أخشى الله خشية وحده و لا أخشى أحداً غيره!

١٤ عَيْنِ صاحب الحال يختلف في الإعراب:

١ تعلمت من الدهر أن أعفو الناس قادراً!

٣ ساعدني أصدقائي في فهم الدروس مسروراً!

١٥ «يا ! تفكروا في مستقبل بلادكم تفكراً!». عَيْنِ المنادى المناسب للفراغ ليس مضافاً:

١ أيها الطلاب

٢ أبناء الوطن

٣ تلاميذي

٤ مجاهدي الإسلام

١٦ عَيْنِ المنادى في العبارات التالية:

١ ربنا يغفر لنا ذنوبنا و يرحمنا!

٣ أصدقائي لا تنصروا في الحياة إلا الحق!

٢ أولادي اجتمعوا في الساحة و تكلمت معهم!

٤ زملائي لا ينسون الإجتهد الأكثر في الحياة!

١٧ عَيْنِ المستثنى مرفوعاً:

١ لا يتمتع بالعقل مخلوق إلا الإنسان!

٣ لا يخرج المؤمنين من الظلمات إلى النور إلا الرب الكريم!

٢ لا يفوز الناس في الحياة الدنيا إلا المجدين!

٤ لم يقصر في أداء التكليف أحد إلا صديقي المريض!

١٨ «يا ! انهضوا لتحقيق الأهداف السامية». عَيْنِ غير المناسب للفراغ:

١ أبناء الأمة

٢ أيها الطلاب

٣ طلاب المدارس

٤ أيها الطالبات

١٩ عَيْنِ تمييزاً يرفع الإبهام عن الاسم، لا عن الجملة:

١ أقصر الطُّرُق للوصول إلى الله البقاء على الصراط المستقيم!

٣ عندي خمسة متقاتلات ذهباً لا أملك حتى ذرة منه!

٢ جاء عمي إلى بيتنا متكئاً عن الموضوعات العلمية!

٤ حسنت مدرستنا في هذه السنة تقدماً في العلم!

٢٠ عَيْنِ المناسب للجواب عن الأسئلة التالية:

عَيْنِ الخطأ في الأفعال المعتلة:

١ هؤلاء يدعون إلى الحسنات عاملين بها!

٣ أولئك يدعون إلى الخير عاملات به!

٢ لئن تُشفين من المرض خائفة من العلاج!

٤ هل تُشفين من المرض خائفات من المعالجة!

پاسخنامه تشریحی

۱- ۱ ۲ ۳ ۴ ۱ وُدَع (در اصل یَوَدَع) زیرا یَدَع از ریشه وَدَع می باشد که عَله اش حذف شده است.

سخت

۲- ۱ ۲ ۳ ۴ اِرَض امر مخاطب از تَرْضی ← اِرَض می باشد.

سخت

۳- ۱ ۲ ۳ ۴ زیرا فعل عبارت متعددی است و مفعول به در آن ذکر شده پس قبلِ اَلَا نقش ها کامل نیست پس مستثنی از نوع مَفْرَع است.

سخت

۴- ۱ ۲ ۳ ۴ زیرا اَتَنَّ جمع مؤنث مخاطب است در صورتی که فعل آن یَخْشَيْنَ و جمع مؤنث غائب است و مطابقت ندارند.

سخت

۵- ۱ ۲ ۳ ۴ تَلَّيْن فعل مضارع ناقص در صیغه ی مفرد مؤنث مخاطب است و در اصل تَلَوِيْن بوده که در آن اعلال به حذف صورت گرفته است.

سخت

۶- ۱ ۲ ۳ ۴ ۱- کتابان عَلِمَیَان ← مستثنی مفرغ و منصوب (اگر «لَا» را حذف کنیم نقش مفعول می گیرد) پس باید به صورت منصوب بیاید. یعنی (کتابینِ عَلِمَیْن)

۲- الْمُؤْمِنِینِ الْمُخْلِصِین ← مستثنی مفرغ و مرفوع (مرفوع به اعراب فاعل است) پس باید به صورت «المؤمنون المخلصون» بیاید.

۳- صَدِیْقِکِ النَّاجِحِین ← مستثنی مفرغ و مرفوع به اعراب فاعل ← پس باید به صورت «صَدِیقَاکِ النَّاجِحَان» بیاید.

توجه: در گزینه ۴ «ذَکَرِیَاتِ اُسْرَتِهَا» مستثنی تام است و مستثنی تام در همه حالات منصوب می باشد، اما در این جا «ذَکَرِیَات» چون جمع مؤنث سالم است به جای (ـَ)، (ـِ) می گیرد و منصوب به اعراب فرعی است.

سخت

۷- ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۲: اِیْمَانًا هم ریشه اَمَنْتُ

گزینه ۳: تِلَاوَةً هم ریشه تَلَوْتُ

گزینه ۴: جَدًّا مفعول مطلق است که فعلش محذوف است.

سخت

۸- ۱ ۲ ۳ ۴ زیرا راجیات جمع مؤنث سالم است و با «هُم» که جمع مذکر است مطابقت ندارد.

سخت

۹- ۱ ۲ ۳ ۴ فعل جمله متعدی است و مفعول به (المرء) آمده است ولی فاعل قبل از «إِلَّا» نیامده است و محذوف است و استثنا مفرغ است.

سخت

۱۰- ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه ی ۱ و ۳ و ۴ منادا وجود ندارد به همین دلیل حرف ندا نیازی نیست ولی در گزینه ی ۲ منادا وجود دارد و حرف ندا موجود نیست. یعنی گزینه های ۱ و ۳

و ۴ نیاز به حرف ندا ندارند ولی در گزینه ی ۲ به حرف ندا نیاز است که حذف شده است.

سخت

۱۱- ۱ ۲ ۳ ۴ «الرجل» مستثنی بوده و در اصل «مفعول به» برای فعل «أَنْ لَا یَسْأَلَ» است، بنابراین باید منصوب شود.

ترجمه: «گمراه باید تنها از مردی که آن راه را قبلاً پیموده است، سؤال نکند»

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۲»: «سَمَكٌ» مستثنی و مرفوع است، چون مرفوع به اعراب «نائب فاعل» فعل مجهول «لَا یُشَاهَدُ» است.

گزینه «۳»: «الَّذِی» مستثنی و محلاً مرفوع به اعراب «اسم مؤخر» برای فعل ناقص «لَمْ یَكُنْ» است و «خبر مقدم آن «لدیه» می باشد.

سخت

۱۲- ۱ ۲ ۳ ۴ وقتی «إِلَّا» با عامل منفی در جمله بیاید و مستثنی منه نیز قبل از آن وجود نداشته باشد مانند گزینه «۱»، جمله مفهوم حصر و اختصاص را در بر دارد. (منصوبات)

سخت

۱۳- ۱ ۲ ۳ ۴ چهار مفعول در این گزینه به کار رفته که عبارت اند از: ۱- «الدنیا» مفعول به ۲- «مشاهده» مفعول مطلق ۳- «ها»: مفعول به ۴- «حُبًّا»: مفعول مطلق

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ی «۲»: مفاعیل این گزینه عبارت اند از: ۱- «وطن» (مفعول به) ۲- «خدمه» (مفعول مطلق)

گزینه ی «۳»: مفاعیل این گزینه عبارت اند از: ۱- «الله» (مفعول به) ۲- «خشیه» (مفعول مطلق) ۳- «أحدًا» (مفعول به)

گزینه ی «۴»: مفاعیل این گزینه عبارت اند از: ۱- «ة» (مفعول به) ۲- «قرضًا» (مفعول مطلق) ۳- «قرض» (مفعول به)

سخت

۱۴- ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه صاحب حال ضمیر «ی» در «سَاعَدَنِی» است که در نقش «مفعول به» دارد.

اما در گزینه های دیگر «ت» در «تَعَلَّمْتُ» و «تُ» در قَطَعْتُ و «مُعَلِّمًا» همگی در نقش فاعل اند و صاحب حال می باشند.

سخت

۱۵- ۱ ۲ ۳ ۴ «أَی» منادای غیر مضاف است، اما در سایر گزینه ها: «أبناء» تلاذیم و مجاهدی، منادا از نوع مضاف هستند.

سخت

۱۶- ۱ ۲ ۳ ۴ باتوجه به این که پس از «أَصْدِقَائِی» فعل نهی مخاطب (لا تنصروا) آمده است، «أَصْدِقَاء» مناداست.

سخت

۱۷ ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه، «الرَّبَّ» مستثنی و مرفوع است که با حذف «إِلَّا» نقش فاعل می‌گیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «الإنسان» مستثنی و منصوب است.

گزینه ۲: «المجذِبَ» مستثنی و منصوب است.

گزینه ۴: «صدیق» مستثنی و منصوب است.

سخت

۱۸ ۱ ۲ ۳ ۴ باتوجه به این که فعل جمله، امر جمع مذکر است، نمی‌توان در جمله، منادای جمع مؤنث به کار برد.

سخت

۱۹ ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه‌های «۱ و ۲»، تمییز نداریم و در گزینه «۴»، «تقدِّماً» تمییز است، اما چون بعد از فعل و فاعلی که نیاز به تمییز دارد آمده است، از جمله رفع ابهام می‌کند.

اما در گزینه «۳»، «ذهباً» چون بعد از «مثقات» آمده از اسم رفع ابهام می‌کند.

نکته مهم درسی

اگر تمییز بعد از اسم تفضیل یا فعل های تمییز طلب بیاید از جمله رفع ابهام می‌کند، اما اگر بعد از «وزن و مساحت و پیمانه و عدد» بیاید، از اسم رفع ابهام می‌کند که در گزینه ۴ «حَسَنَت» از افعال ابهام‌دار یا تمییز طلب هستند.

سخت

۲۰ ۱ ۲ ۳ ۴ «تُشَفِّينَ» مضارع مجهول معتل ناقص و باتوجه به «خائفَةُ: حال»، از صیغه مفرد مؤنث مخاطب است و با منصوب شدن با «لن» باید نونش حذف می‌شد (لَنْ تُشَفِّیَ).

این فعل را نباید با جمع مؤنث مخاطب اشتباه بگیریم.

سخت

پاسخ نامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴

